

Zmeny v oblasti odborného vzdelávania a prípravy

Informácia o nových všeobecne záväzných právnych predpisoch účinných od 1. septembra 2009

(k bodu č. 4 programu rokovania)

Zmeny v oblasti odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách od 1. septembra 2009 vyplývajú zo:

- zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene doplnení niektorých zákonov,
- vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 282/2009 Z. z. o stredných školách,
- vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 306/2009 Z. z. o školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, *školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe*.

Zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- ✓ cieľom je zabezpečiť prepojenie odborného vzdelávania a prípravy s praxou,
- ✓ predstavuje ucelenú právnu úpravu v oblasti odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách,
- ✓ vytvára funkčný systém koordinácie OVP pre trh práce prostredníctvom zriadenia poradných orgánov na celoštátnej úrovni a na úrovni samosprávneho kraja,
- ✓ vytvára motivujúci priestor pre vstup zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do OVP a pre vstup súkromného investičného kapitálu do OVP.

Vstup zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do OVP v oblasti:

- plánovania vzdelávacích potrieb trhu práce,
- spoluúčasti pri tvorbe nového obsahu vzdelávania a pri inovácii existujúceho obsahu vzdelávania,
- spoluúčasti na realizácii odborného vzdelávania a prípravy,
- podielu na hodnotení kvality odborného vzdelávania a prípravy v rámci ukončovania štúdia na stredných odborných školách.

V nadväznosti na § 53 Zákonníka práce:

- zamestnávateľ, pre ktorého sa žiak pripravuje na povolanie, môže poskytovať žiakovi finančné zabezpečenie (motivačné štipendium) a hmotné zabezpečenie (stravovanie, ubytovanie a cestovné),
- ak má zamestnávateľ so žiakom strednej odbornej školy uzatvorenú pracovnú zmluvu, môže si výdavky vynaložené na výchovu a vzdelávanie (finančné a hmotné zabezpečenie) takéhoto žiaka uplatniť ako daňový výdavok,
- pracovnú zmluvu môže zamestnávateľ so žiakom uzatvoriť aj pred skončením štúdia najskôr v deň, keď dovŕši 15 rokov veku,
- zamestnávateľ, pre ktorého sa žiak pripravuje na povolanie môže so žiakom uzatvoriť dohodu, v ktorej sa zaviazá, že po skončení štúdia zotrvá u zamestnávateľa určitý čas (najviac tri roky) – dohoda sa môže uzatvoriť len pri uzatváraní pracovnej zmluvy.

Výsledkom tohto vzťahu bude absolvent strednej odbornej školy pripravený na výkon povolania v súlade s požiadavkami zamestnávateľa, s motiváciou zotrvať u zamestnávateľa v pracovnom pomere.

Uznesením vlády SR č. 603/2009 zo dňa 2. septembra 2009 bol schválený s pripomienkou:

- ✓ Štatút Rady vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu,
- ✓ Vzorový štatút Krajskej rady pre odborné vzdelávanie a prípravu,
- ✓ Vzorový štatút Sektorovej rady pre odborné vzdelávanie a prípravu.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- ✓ školský vzdelávací program pre odborné vzdelávanie vydáva riaditeľ školy po prerokovaní so zamestnávateľom alebo stavovskou organizáciou,
- ✓ praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky môže žiak vykonať pred úspešným ukončením posledného ročníka štúdia (neplatí pre zdravotnícke odbory),
- ✓ členom predmetovej maturitnej komisie môže byť delegovaný zástupca stavovskej organizácie,
- ✓ stálym členom skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku je zástupca stavovskej organizácie,
- ✓ žiak má právo o náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v súvislosti s ňou.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce:

- ✓ uzatvorenie pracovnej zmluvy so žiakom strednej odbornej školy alebo odborného učilišťa,
- ✓ vzhľadom k tomu, že činnosť žiaka pri teoretickom vyučovaní a praktickom vyučovaní nie je pracovnoprávnym vzťahom ani obdobným pracovným vzťahom, uvedené ustanovenie vypúšťa § 214,
- ✓ právna úprava práva na náhradu škody žiakov základných škôl a stredných škôl sa upravuje školským zákonom,
- ✓ náhrada škody na zdraví žiakov strednej školy, ktorí utrpeli pracovný úraz alebo im vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní v období odbornej praxe je riešená z ich úrazového poistenia podľa § 17 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Zákon SNR č. 9/1992 Zb. o obchodných a priemyselných komorách

Zákon SNR č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore

Zákon NR SR č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore

Zákon č. 59/1998 Z. z. o Slovenskej banskej komore

Zákon č. 126/1998 Z. z. o Slovenskej živnostenskej komore

- ✓ Zjednotenie kompetencií komôr v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, t.j. komora:
 - sa podieľa na úpravách učebných plánov a učebných osnov jednotlivých študijných odborov a učebných odborov,
 - navrhuje zástupcov komory do predmetových maturitných komisií v stredných odborných školách a do skúšobných komisií pri záverečných skúškach v stredných odborných školách,
 - zúčastňuje sa v rámci štátneho odborného dozoru nad praktickým vyučovaním na kontrole podmienok a úrovne praktického vyučovania,
 - spolupracuje s Ministerstvom školstva SR pri skvalitňovaní odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách.

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Vo vzťahu k žiakovi:

- ✓ predmetom dane z príjmov nie je nepeňažné plnenie, motivačné štipendium, príspevky na stravovanie, ubytovanie a cestovné poskytované žiakom poskytované žiakom stredných odborných škôl, s ktorými má zamestnávateľ uzavretú zmluvu podľa § 53 Zákonníka práce.

Vo vzťahu k zamestnávateľovi sa za daňový výdavok považuje výdavok:

- ✓ na výchovu a vzdelávanie žiakov v stredných odborných školách, s ktorými má zamestnávateľ uzavretú pracovnú zmluvu podľa osobitného predpisu na finančné zabezpečenie žiakov a hmotné zabezpečenie žiakov,
- ✓ na činnosť stredísk praktického vyučovania nad rámec poskytnutých normatívnych finančných prostriedkov,
- ✓ na prevádzku strednej odbornej školy nad rámec poskytnutých normatívnych finančných prostriedkov.

Novým prijímateľom podielu zaplatenej dane je Fond rozvoja odborného vzdelávania a prípravy.

Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi:

- ✓ na účely posúdenia nároku na pomoc v hmotnej núdzi sa finančné a hmotné zabezpečenie žiakov nepovažuje za príjem,
- ✓ dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi sa pre občana alebo pre okruh spoločne posudzovaných osôb naďalej ponechávajú v nezmenenej výške.

Vyhláška Ministerstva školstva SR č. 282/2009 Z. z. o stredných školách:

- ✓ zaradenie resp. vyradenie niektorých študijných a učebných odborov do/zo sústavy odborov vzdelávania,
- ✓ výučný list sa vydáva absolventovi študijného odboru zaradenému do zoznamu študijných odborov, v ktorých sa okrem vysvedčenia o maturitnej skúške vydáva výučný list a má absolvovaných najmenej 1400 hodín praktického vyučovania z toho 1200 hodín odborného výcviku,
- ✓ označovanie tried jednotlivých ročníkov rímskymi číslicami,
- ✓ žiaka nemožno oslobodiť na celý školský rok alebo na jeho prevažnú časť z vyučovacích predmetov, ktoré majú rozhodujúci význam pre odborné zameranie,
- ✓ na hodnotenie a klasifikáciu nesmie mať vplyv správanie sa žiaka,
- ✓ určenie vecnej pôsobnosti príslušnej stavovskej alebo profesijnej organizácie k jednotlivým študijným a učebným odborom.